

KİTAP İNCELEMESİ

Müzik Eğitimi ve Öğretimi

Yrd. Doç. H. Yılmaz Küçüköncü

Okt. Ömer Can SATIR
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
omercans@gmail.com

Bu çalışmada H. Yılmaz Küçüköncü'nün yazdığı “Müzik Eğitimi ve Öğretimi” adlı kitap tanıtılmaktadır. Kitabın konusu, ilköğretim sürecinde yer alan temel müzik eğitimi ve öğretimi üzerinedir.

Kitap, müziğin tanımı, müziğin insan ve toplum yaşamındaki yerinin öneminin belirtilmesiyle başlamaktadır. Gotik, barok, klasik, romantik ve çağdaş dönemlere ait bilgileri içeren kısa bir müzik tarihçesi yine kitabın giriş bölümünde yer almaktadır. Yazar eserinde, Türk Müzik Tarihi'ne de yer vermekte, bu başlık altında Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği türlerinin tarihsel gelişimine değinmektedir. Türk müzik kültür tarihi dönemlerine ek olarak Türk Müzik Eğitimi tarihi üzerinde de durulması dikkat çekicidir.

“Müzik Türleri” bölümünde müzik sanatı ilkel müzik, sanat müziği, halk müziği ve yığın müziği olarak dört gruba ayrılmıştır. Bu bölümü izleyen “Müzik Yapmaya Yarayan Araçlar” başlığı altında ise orkestralarda, eğitim müziğinde ve geleneksel müziğimizde kullanılan çalgılar görsel örneklerle tanıtılmıştır.

Kitapta, “Müzik Yazı Sistemine Giriş” başlığı altında nota yazımının tarihçesi, sesin ritim özelliği ve fiziksel olarak sesin özellikleri belirtilmekte; sol, do, fa anahtarları, dizek üzerinde notaların yerleri, nota yazım kuralları, 2, 3 ve 4 zamanlı nota değerleri, sebare, ölçü ve bitiş çizgileri, dönüş işaretleri, dolap, hece bağı, senyo, coda gibi müziksel terimler görsel örneklerle açıklanmaktadır.

Kitapta, “Atatürk ve Müzik” başlığı altında Atatürk'ün güzel sanatlar konusundaki görüş ve düşünceleri işlenmiştir. “Müziğin Genel Yapısı” ünitesinde ise, müzikte form konusu detaylı bir biçimde ele alınarak, eğitim müziğinde sık kullanılan hız ve nüans terimlerine yer verilmiştir.

Kitabın bir diğer ünitesi “Ton”dur. Bu başlık altında aralık kavramı, diyezli ve bemollü gamlar, diyez ve bemol sıraları, ton bulma ve akor çeşitleri görsel örneklerle açıklanmaktadır. Ölçü ve ölçü çeşitlerine değinen diğer bir bölümde ise basit ölçülerden 2/4, 3/4, 4/4'lük, bileşik ölçülerden 6/8, 9/8, 12/8'lik ve karma ölçülerden 5/8, 7/8, 8/8, 9/8, 10/8, 11/8'lik ritmik değerler yine görsel örneklerle okuyucuya sunulmaktadır.

Kitap “Eğitim ve Müzik” adlı bölümde, müzik eğitimi süreçlerine, sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlarda müzik eğitiminin tarihçesine ve cumhuriyet dönemi müzik öğretim programları konularına değinmekte; cumhuriyet dönemi boyunca hazırlanan ilköğretim müzik ders programları içerik bakımından karşılaştırmaktadır.

“Türk Müziğinde Ses Yapısı ve Makamlar” bölümünde Türk müziğinin ses sistemi ve buna bağlı aralık yapısı açıklanmış, Türk müziği ses sisteminde kullanılan koma değerleri ve işaretleri görsel bir tabloyla örneklendirilmiştir. Kitapta makamlar basit, bileşik ve göçürme olarak üç gruba ayrılmış

bununla birlikte sadece basit makamların isimlerine yer verilmiştir. Aynı zamanda bu bölümde Türk halk müziğinin ses, tür ve dizi yapılarına da değinilmiştir.

Kitabın “Müzik Öğretim Yöntemleri” bölümünde, ilköğretim sürecinde yer alan şarkı öğretimi, çalgı öğretimi ve kuramsal müzik bilgileri öğretim yöntemleri tartışılmaktadır. Kitabın önemli bir özelliği İstiklal Marşı'nın tarihsel sürecine ve öğretim yöntemine ayrıca yer verilmesidir. Diğer dikkat çekici bir unsur ise, İstiklal Marşı notalarının kitapta hem Mi minör hem de Sol minör tonlarında yer almasıdır.

Kitabın son bölümünde öğretmenlerin, müzik eğitimi sürecinde yapması gereken çalışmalar üzerinde durulmaktadır. Bu çalışmalar ders içi ve ders dışı etkinlikler olarak iki grupta sınıflanmaktadır.. Ders içi etkinlikler ses eğitimi, müziksel işitme eğitimi ve zevk eğitimi başlıkları altında yer alırken, ders dışı etkinlikler, çocuk şarkıları yapma çalışmaları, ders dışı sanatsal etkinlikler, özel yetenekli çocukların yönlendirilmesi ve çevre müziklerinin derlenmesi başlıkları altında değerlendirilmektedir.

Bu kitabın içerdiği konular, anlatım bütünlüğü ve görsel destekli örneklendirmelerle müzik ve sınıf öğretmeni adayları için etkili bir kaynak kitap niteliği taşıdığı; aynı zamanda müzik dersini yürüten öğretmenler için de yardımcı bir öğretim materyali olabilme özelliği gösterdiği düşünülmektedir.

Kaynak: Küçüköncü Y. H. (2007). **Müzik Eğitimi ve Öğretimi**. G.Ü.V. İlke Yayınevi. Ankara